

Asia: VM158:00/2020 VN/22283/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi valtionavustuslain ja valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta

1 Lakiehdotus valtionavustuslain muuttamisesta

Valtionavustustoiminnan tietojärjestelmä 32 a §:n 2 momentti: Onko valtionavustustoiminnan tietojärjestelmään tallennettavien tietojen laatu säännelty riittävän tarkasti ja onko perusteltua, että tallennettavien tietojen laadusta ja tallentamistavasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella?

-

Valtionavustustoiminnan tietojärjestelmä 32 a §:n 4 momentti: Onko perusteltua, että valtionapuviranomainen voi toistaiseksi käyttää omaa valtionavustusten käsittelyyn ja hallintaan tarkoitettua tietojärjestelmää lakiehdotuksessa säädetyin edellytyksin vai tulisiko lakiehdotuksen lähtökohtana olla, että valtionavustustoiminnan tietojärjestelmään käyttöönotto tulisi kaikkia valtionapuviranomaisia sitovaksi riittävän siirtymisajan jälkeen?

-

Valtionavustustoiminnan tietojärjestelmä 32 a §: Onko ehdotettu säännös yleisesti perusteltu vai tulisiko sen sisältöä jossain suhteessa tarkistaa? Jos säännöstä tulisi tarkistaa niin miten?

-

Valtionapuviranomaisen tiedonhallintaa koskevat velvoitteet 32 b §:n 1 momentti: Onko perusteltua, että kukin valtionapuviranomainen toimii tiedonhallintalaissa tarkoitettuna tiedonhallintayksikkönä, vai tulisiko tiedonhallintayksikölle kuuluvien tehtävien toimivallasta säätää jollakin muulla tavalla?

-

Valtionapuviranomaisen tiedonhallintaa koskevat velvoitteet 32 b §:n 2 momentti: Onko säännöksen 2 momentissa säännelty tietojen tallentamisvelvollisuus perusteltu ja jos on, tulisiko tallentamistavasta säännellä tarkemmin?

-

Valtionapuviranomaisen tiedonhallintaa koskevat velvoitteet 32 b §: Onko ehdotettu säännös yleisesti perusteltu vai tulisiko sen sisältöä jossain suhteessa tarkistaa? Jos säännöstä tulisi tarkistaa niin miten?

-

Henkilötietojen käsittely 32 c §: Onko säännöksessä ehdotettu Valtiokonttorin ja valtionapuviranomaisen yhteisrekisterinpitäjäyys perusteltu lähtökohta ja jos on, tulisiko sen sisällöstä säätää tarkemmin?

-

Henkilötietojen käsittely 32 c §: Onko säännöksen 2 momentissa säännelty henkilötietojen luovuttamista koskeva poikkeus säännelty riittävän selvästi ja soveltamisalaltaan riittävän kattavaksi?

-

Henkilötietojen käsittely 32 c §: Onko ehdotettu säännös yleisesti perusteltu vai tulisiko sen sisältöä jossain suhteessa tarkistaa? Jos säännöstä tulisi tarkistaa niin miten?

-

Tietojen ja asiakirjojen säilytys ja arkistointi 32 d §: Onko valtionavustustoiminnan tietojärjestelmään tallennettavien tietojen ja asiakirjojen yleinen 10 vuoden säilytysaika siihen liittyvine poikkeuksineen perusteltu lähtökohta?

-

Tietojen ja asiakirjojen säilytys ja arkistointi 32 d §: Onko säännöksen 2 momentissa ehdotettava Valtiokonttorin ja valtionapuviranomaisen toimivalta tietojen ja asiakirjojen arkistoinnin osalta riittävän selvä?

-

Tietojen ja asiakirjojen säilytys ja arkistointi 32 d §: Onko ehdotettu säännös yleisesti perusteltu vai tulisiko sen sisältöä jossain suhteessa tarkistaa? Jos säännöstä tulisi tarkistaa niin miten?

-

Voimaantulosäännös: Onko ehdotettu erillinen siirtymäaika lain 32 b §:n 2 momentissa säännellylle tietojen tallentamisvelvollisuudelle perusteltu ja oikean pituinen vai olisiko perusteltua, että tallentamisvelvollisuus tulisi voimaan samanaikaisesti lain yleisen voimaantulon kanssa?

2 Lakiehdotus valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta

-

Valtiokonttorin tehtävät 2 §: Onko valtiokonttorin uusista lakisäätteisistä tehtävistä säädetty riittävän selvästi?

-

Valtiokonttorin tiedonsaantioikeus 2 c §: Onko Valtiokonttorin oikeudesta saada tietoja muiden viranomaisten rekistereistä säädetty riittävän selvästi ja kattavasti?

-

Onko ehdotettu lakiehdotus yleisesti perusteltu vai tulisiko sen sisältöä jossain suhteessa tarkistaa? Jos lakiehdotusta tulisi tarkistaa niin miten?

3 Lakimuutokset ja valtionavustustoiminta

Onko hallituksen esitys perusteltu ja sisällöltään oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin?

Valtionavustustoimintaa ja yhteisiä tietojärjestelmäpalveluja koskevat yleiset havainnot

Ehdotuksen mukaan jo vuodesta 2024 alkaen valtionavustukset jaettaisiin vain digitaalisesti uudessa valtionavustustoiminnan tietojärjestelmässä. Aikataulu on nopea sellaisen valtionapuviranomaisen näkökulmasta, jolla ei ole ollut ongelmia tähänastisessa menettelyssään, jonka on otettava huomioon muukin lainsäädäntö kuin yleinen valtionavustuslaki ja joka pohtii yleisen järjestelmän soveltuvuutta omaan valtionapuviranomaistoimintaansa, joka poikkeaa laajoja yleisiä yhdistystoimijoille avoimia hakuja hoitavan valtionapuviranomaisen toiminnasta kohdentuessaan rajattuun hakijajoukkoon ja edellyttäessä toiminnan pitkäjänteisyyden erityistä huomioon ottamista arkistojen toiminnan ja kansallisen asiakirjallisen kulttuuriperinnön säilyttämisen ja käytettävyyden turvaamisen ymmärtämisen ohella.

Kansallisarkiston asiankäsittelyjärjestelmä on toiminut valtionavustustoiminnan hoitamiseen ja tarpeisiin nähden hyvin. Silti Kansallisarkisto ei vastusta yhtenäistä valtionavustusjärjestelmää, kunhan se sallii yleisen valtionavustuslain lisäksi haussa ja valtionavustuksen jakamisessa huomioon otettavat säädökset ja ohjeet ja mahdolliset muut erityispiirteet ja kunhan se säästää yhtenäisen prosessin myötä tehtävän hoitoon osallistuvien virkamiesten aikaa ja vaivaa ja ei monimutkaista pienen toimijan toimintaa. Jos OKM:n kanssa käytävissä käyttöönottoneuvotteluissa todettaisiin, että uusi tietojärjestelmä ja toimintamalli ei sovellu Kansallisarkiston ja sen jakamaa valtionavustusta saaville 11 arkisto-organisaatiolle, tulisi olla mahdollista jäädä täysin ulkopuolelle tai ottaa järjestelmä ja toimintamalli käyttöön vain soveltuvin hyödyllisin osin.

Kansallisarkisto toivoo, että pienen valtionapuviranomaisen näkökulma, voimavarat ja saavutettavat todelliset hyödyt otetaan huomioon aikataulutuksessa ja että kunkin pienenkin valtionapuviranomaisen kanssa käydään läpi ajoissa neuvottelut ja arvioinnit, jotta tämä uudistus palvelisi myös niitä.

Happonen Päivi
Kansallisarkisto

Tammenmaa Taina
Kansallisarkisto

